XXXIX. évfolyam. 67. szám. Csütörtök 1907. március 21.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A Debreceni Füvészkönyv.

A „Debrecen“ számára irta:
dr. Csürös Ferenc.

A harmadik egyetemért versengő városok már mind felvonultak. Pozsony, Kassa, Szeged, Temesvár az ország elé tárták, minő okon kivánják maguknak a nagyfontosságu tudományos intézetet. Bizottságaik eljártak képviselőházhoz, miniszterekhez memorandummal, szép szóval, igérgetéssel.

Csak Debrecen nem mozdult meg. Hagyja menni a dolgokat a maguk folyásában. Ha az isten nekünk szánta az egyetemet, ugy is a miénk lesz, ha nem, minek törjük magunkat utána. Igy gondolkoznak az élők.

Szerencsére nem igy az elköltözöttek.

Debrecennek elhalt nagy emberei szállnak most sikra Debrecenért. Ók irányozzák reá a figyelmet. Ók mutatják meg az országnak, hogy *Magyarország városai közt Debrecen a legméltóbb az egyetemre kulturális multjánál fogva.*

A jelenre vonatkoztatva ez a legfőbb jelentősége a *Debreceni Füvészkönyvnek*, mely e mai napon ünnepli megjelenésének százéves fordulóját.

Ám e vonatkozás nélkül is nevezetes és korszakalkotó ez a munka: az első magyar nyelven irott tudományos növénytan.

A magyar füvésztudomány e munka megjelenéséig csecsemőkorát élte. Füvészkönyvek jelentek ugyan meg az előtt is, de ezek mind gyakorlati céllal készült orvosi könyvek voltak. A növények hasznát nézték, nem pedig a tudós szemével magát a növényt. Gyakorlati hasznuk mindenesetre meg volt, de tudományos szempontok nélkül készültek. Debrecen dicsősége, hogy e gyakorlati u. n. *herbariumok* között a legrégibb s igy uttörő munka szintén debreceni emberé: *Méliusz* Péter debreceni prédikátor irta 1578-ban.

A tudományos szempontok hijjával készült füvészkönyvek a növényeket kényük-kedvük szerint nevezték el, ugy hogy egy-ugyanazon növénynek, a hány füvészkönyv, annyi féle neve volt. E miatt a magyar növényelnevezésekben igen nagy zavar támadt. Legfőbb ideje volt, hogy valaki a magyarországi növényelnevezésekben rendet teremtsen s általában a magyarhoni növényeket egy tudományos rendszer keretében egybefoglalja.

Erre a nagy és igen nehéz feladatra ket debreceni tudós vállalkozott. Az egyik Diószegi Sámuel volt, a szónoklataival is hirt szerzett, nagy tudományu debreceni prédikátor, a másik Fazekas Mihály, Diószgi sógora, a város és kollégium pénztárosa, a maga korában jó nevü poéta, a Ludas Matyi cimü manapság is kedvelt humoros népkönyv szerzője.

A hires svédtudós, Linné rendszere alapján foglalták rendszerbe az összes magyarországi növényeket. Ezt a rendszert választották, mert Európa szerte az ő korukban ezt ismerték el legjobbnak. A rendszerbe foglalás is nagy munka volt, de még nagyobb a magyar botanikai mü nyelv megteremtése. Ez a főérdemük. Ebben is az, hogy az uj szavak alkotásában a magyar nyelvtörvények pontos szemmeltartásával jártak el. Tősgyökeres magyar nyelvérzékük megóvta őket attól, hogy az uj növénynevek alkotásában, amihez csak akkor folyamodtak, mikor másképen már nem tudtak magukon segiteni — arra az utra nem tévelyedtek, — melyre később Bugát lépett, aki a természetrajzi müszavak megalkotásában a magyar szóalkotás törvényeire mit sem adva, oly münyelvet teremtett, mely a maga nyakatekert furcsaságaival ma már nevetség tárgya.

A magyar növénytani münyelv megalkotásában Diószegiék jártak a helyes nyomon. Elismerte ezt a mai kor tudománya, elismerte a magyar nyelv legnagyobb ismerője és müvésze, Arany János is, nyomatékos szóval fejezve ki elismerését egyik értekezésében, melyben azt irja, hogy mikor Diószegiék uj szókat alkottak *„bizony a népnyelv és észjárás nagy ismeretével tették.“*

A mai napon a Természet tudományi Társulat rójja le a kegyelet adóját a Füvészkönyv nagy szerzői előtt, Pesten a Tudományos Akadémia termében hozzáértő tudós közönség előtt. Illő, hogy mi is megemlékezzünk róluk.

Róluk, Debrecen tudós férfiairól, akik, életükben városuk részéről vajmi kevés elismerésben részesültek s haláluk után ime munkájukban megőrzött szellemi erejükkel jönnek segitségére szülővárosuknak egy forró óhajtása kivivásában.

A kiegyezés.

— március 20.

A magyar és osztrák kormány tagjai ma délelőtt ismét összeültek tanácskozásra. A félhivatalosok egybehangzó jelentése szerint ugy a tegnapi, mint a mai tanácskozásokon határozottan közeledés történt. Ha ezek után tudomásul vesszük a Neue Freie Presse tegnap esti számának azt a feltünést keltő jelentését, hogy a hosszu lejáratu szerződés eszméje a budapesti tárgyalások első napján dugába dőlt, látnivaló, hogy ezuttal az engedékenység nem a magyar oldalon jelentkezett, hanem az osztrák minisztereket sikerült sarokba szoritani.

A kiegyezési tárgyalások egyes részleteit természetesen nem lehet megtudni s kár ebben az irányban minden kombináció. E sorok irójának alkalma volt beszélgetni egy aktiv államférfiuval, aki a mostani kiegyezési tárgyalásokban részt vesz. Az államférfiu azzal fogadott, hogy legmélyebb sajnálatára, a kiegyezés titkait nem árulhatja el. Amit mondott, az csupa általánosság volt.

— A sajtóban — mondotta — a kiegyezéssel kapcsolatosan a legképtelenebb hirek vannak forgalomban. Képtelenebbnélképtelenebb hireket kürtöl arról, hogy Wekerle és Kossuth Ferenc között igen erős nézeteltérések vannak s hogy Wekerle miniszterelnök mindenképen megakarja buktatni a gazdasági függetlenségre vonatkozó álláspontot. Nyomatékoson hangsulyozom, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök Kossuth Ferenccel és a kabinet függetlenségipárti tagjaival teljes szolidaritásban jár el s az összes tárgyalás alatt levő kérdésekben köztük *teljes egyetértés uralkodik.* Még csak egyet jegyzek meg a sajtó hirére vonatkozólag: Kossuth Ferenc nem vezeti orránál fogva pártját s biztositom róla, hogy *nem fogja faitaccompli elé állitani a függetlenségi-pártot.*

A Füredi, Krammer hangversenye f. hó 25-én hétfőn d. u. 5 órakor Bika diszteremben.

Fényes müsor! Mérsékelt helyárak! o — o — o Jegyek a Hegedüs és Sándor cégnél kaphatók.

Városháza és vármegye.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése. A jog- és pénzügyi-bizottság tegnap délutánra hirdetett folytatólagos ülése elmaradt. Az ülés, melynek tizenhárom tárgya lesz, Vecsey Imre elnök szombat délutánra hivta össze.

A debreceni füvészkönyv emlékünnepe.

— március 21.

Száz évvel ezelőtt, épen 1807 március 21-én egy vastag papirosu, durva kötésü könyv jelent meg nemes Csáthy György könyvesboltjában. Az egyszerü külsejü könyvnek, a Magyar Füvészkönyvnek puritán egyszerüségü tudósok voltak a szerzői, tiszteletes Diószegi Sámuel debreceni lelkipásztor és nemzetes Fazekas Mihály debreceni polgár, kvietált főhadnagy.

A nem nagyon vonzó külső és a nem sokat mondó cim rendkivül becses tartalmat takart az első magyar tudományos növénytant, amely korszakalkotóvá vált a magyar természetrajz terén és amely máig érezhető hatást tett a magyar tudományos münyelv fejlődésére.

A münek, a Debreceni Füvészkönyvnek jelentőségét mi sem bizonyitja inkább, mint hogy megjelenésének százados évfordulóját kettős emlékünneppel akarja megülni a magyar tudományos világ és a müvelt magyar közönség.

Az első ünnepet szükebb keretben a kir. természettudományi társaságnak növénytani szakosztálya tartja holnap, 22-én Budapesten a M. T. Akadémia ülésteremben. A tavaszi fordulat napján bocsájtották világ elé száz évvel ezelőtt Diószegi és Fazekas a maguk munkáját; talán azt a hitöket és reményöket akarták ezzel kifejezni, hogy füvészkönyvük hivatva van kikeletet, uj életet támasztani a tudományoknak magyar nyelven való müvelésében.

Tavasz fordulójára tüzte ki a természettudományi társaság a maga ünnepi ülését: talán azért, hogy ezzel is hirdesse, hogy a lelkiismeretes tudós munka tavaszra, uj életre ébred még századok multával is. Ezen az ünnepi ülésen elsőrangu tudósok, egyetemi tanárok fogják méltatni a Debreceni Füvészkönyvet, Diószegi Sámuel felett pedig dr. Barcsa János kollégiumi tanár mondja az emlékbeszédet.

A tágabb körü, a nagy közönségnek is szóló emlékünnepet azonban a Csokonai-kör fogja rendezni, a természettudományi társaság közremüködésével és az ország tudomanyos testületeinek és irodalmi egyesületeinek a részvételével. Ennek az országos emlékünnepnek nem is lehet másutt helye, mint Debrecenben, nem is lehet más a rendezője, mint a Csokonai-kör. A Magyar Füvészkönyv Debrecenben jelent meg, szerzői Debrecennek szülöttei, tősgyökeres fiai. Azonkivül Csokonainak kortársai, barátai, tisztelői voltak. Csokonai emlékezetének fentartásában, egy hozzáméltó siremléknek felállitásában senkisem buzgólkodott lelkesebben, mint az egyik szerző, Fazekas Mihály. Illő dolog, természetes hivatás, hogy a Csokonai nevét viselő irodalmi-kör teljes erővel és tőle telhető fénnyel rendezze a Füvészkönyv százados emlékünnepét, hiszen ezzel mintegy a Csokonai iránti barátságot, a Csokonai szellemének hozott áldozatokat is viszonozza.

Éppen ezért a Csokonai-kör nem csupán muló emlékünneppel, hanem maradandó emlékmüvel is hódolni akar a két nagy tudósnak. S ha Debrecen városa és a többi illetékes tényezők továbbra is támogatják e nemes törekvésében a Csokonai-kört, akkor ez év őszén a Csokonai-kör nemcsak egy tudományos és irodalmi fényes ünnep élvezetét fogja nyujtani a müvelt közönségnek, hanem egy izléses, müvészi becsü szoborlalkotással is gazdagitja Debrecen városát.

Kardos Albert.

Debrecen polgármestereinek arckèpei.

Nehány fénykép hiányzik.

— március 21.

(Saját tudósitónktól.) Debrecen város közgyülése elhatározta, hogy a város 1848 óta volt polgármestereinek arcképét megfesteti. A határozat végrehajtásával megbizott tanács ugy határozott, hogy a megfestendő arcképeket a polgármester hivatali szobájában helyezi el.

Debrecen városának a szabadságharc után első polgármestere Poroszlay Frigyes volt, kinek leszármazói ma is Debrecenben élnek. Az ő arcképének megfestéséhez nincs fénykép. A család tagjai régkeresik az állitólag meglevő egyetlen példányt, de eddig nem lelték meg. Az első polgármester képmásának megfestéséről tehát valószinüleg le kell mondani.

Csorba Márton 1853-tól 1859-ig volt polgármester. Az ő fényképe sincs a város birtokában, de remélhető, hogy megkerithető lesz. Csorba ugyanis 1859-ben Pozsonyba költözött, hova az urbéri törvényszék elnökévé nevezték ki. Valószinü, hogy Pozsonyban hozzá lehet jutni egy fényképhez. Az ezt célzó megkeresések már el is mentek Pozsonyba.

Csorba után az 1859-től 1860 októberéig terjedő rövid idő alatt Szőllőssy János volt Debrecen első tisztviselője. Az októberi diploma kibocsájtásakor a hazafias tisztviselő lemondott tisztéről. Ekkor jöttek a Bach-huszárok: Petrák János és Hajdu Lajos kir, biztosok. Ok maguk is teljesitettek bizonyos ideig polgármesteri funkciókat, természetesen törvénytelenül. Az ő arcképük megfestéséről szó sincs. Petrák 1861-ben Kiss Lajost nevezte ki polgármesterré. De 1862-ben már ujra Szőllőssy János ül a polgármesteri székben. Ot a törvényhatóság kebeléből kiküldött 12 tagu szék választotta meg.

1867-ben a Bach-vitézek végleg eltüntek. Ekkor Kovács Lajos lett polgármester, aki azonban már 1875-ben megvált tisztétől. Ekkor, 1875-ben választották meg polgármesterré Simonffy Imrét, ki Kovács Lajos regime-je idején főkapitány volt. Az öreg Simonffy aztán 1902 december 31-ig vezette a város ügyeit. Önkéntesen nyugalomba vonulván, utódjául a törvényhatósági bizottság közgyülése Kovács József jelenlegi polgármestert választotta meg.

Ez ime a debreceni polgármesterek névsora, 1849-től máig. A városnak nagyon kevés arcképet kell tehát megfestetnie, annál is inkább, mert Simonffy Imrének több jól sikerült arcképe van a város birtokában. A tanács különben ma ujból foglalkozni fog a képek megfestetésének s elhelyezésének kérdésével.

Csurka István kitüntetése.

Kèt ezer korona egy debreceni tanitónak.

A Tud. Akadémia jutalma.

— március 21.

A Magyar Tudományos Akadémia tegnap teljes ülést tartott, melyen a különböző lejárt pályázatok eredményét állapitotta meg s a jutalmat és pályadijakat itélte oda. A Wodianer Albert báró alapitványát, melynek idei jutalomösszege 4000 koronát tesz ki, az Akadémia Csurka István debreceni és Földes János hétfalusi tanitónak itélte oda, egyenlően 2—2000 koronás jutalmat juttatva mindkét kiváló tanférfiunak.

Az Akadémia birálóbizottságának jelentését Heinrich Gusztáv főtitkár terjesztette elő. A jelentés alaposan megindokolja, miért kellett épen Csurkát és társát kitüntetni a nagy jutalommal. Mégis hadd füzzünk ez elismeréshez mi is nehány sort s hadd adjunk kifejezést annak az örömnek, melyet Csurka Istvánnak számtalan debreceni hive bizonyára érezni fog-e hir hallatára.

Csurka István közel két évtizede tanitója a debreceni ref. egyháznak. Mindenki tudja Debrecenben, hogy milyen erőskezü, világos agyu, tapasztalt pedagogus. Egyháza s a református iskolaszék több izben kifejezte iránta való nagy bizalmát. Csurka tudvalevően tagja a presbyteriumnak is, hol iskolai ügyekben szava mindig nagy sulyu. — Tanügyi munkásságát a szakférfiak ismerik és méltányolják. Mint tanitó, a megyei Gönczy-egyesületben évek óta széleskörü, minden téren mozgó tevékenységet fejt ki.

Hirlapi müködését, mellyel a népnevelés ügyének és tanitótársai érdekének oly buzgó szószólója volt, pár évvel ezelőtt, más irányu elfoglaltsága miatt abbanhagyta ugyan, de annál többet s annál fáradhatatlanabbul agitál a szó fegyverével.

Nyilvános müködésének egyik sarkpontja azon tevékenység, melyet, mint a hires Debreceni dalegylet titkára fejt ki évek sora óta. Ki ne ismerné Csurka Istvánt, a dalegylet hangverseny-estéinek örök, nélkülözhetetlen s elmaradhatatlan kommentátorát? Minden estélyt a Csurka bevezetése nyit meg. Ezek a „programm-felolvasások" gyöngyei mindig a müsornak. Mikor a dalegylet az ős magyar zenei termékek, majd a kurucdalok kibányászását tüzte ki céljául, Csurka István és Mácsay Sándor vállvetett fáradozással valóra váltották a kivihetetlennek tetsző tervet. S ugy váltották valóra, hogy e cikklusokban rendezett történeti estéknek országos hirük keletkezett.

Nagyon nehéz volna különben felsorolni a Csurka érdemeit s müködésének irányait. A magyar tudomány s irodalom első irányitó testülete, az Akadémia ezuttal olyan embernek érdemeit méltányolta, akinél alapo-

250

Mellfüző műtermem megnagyobbitva a volt helyiséggel szembe, **Piac-u. 61. sz. a.**, utcára nyiló helyiségbe **helyeztem át,** hol a legujabb eredeti **párisi fazon** után szabott mellfüző 6 óra alatt készül. — Óriási nagy raktár ésválaszték a legolcsóbb árak mellett. — Tisztitás és javitás gyorsan eszközlötetik.

sabban alig szolgált rá más e bizalomra. S az Akadémia, mikor méltányló elismerését kifejezte, tulajdonképen csak ismételt; ismételte Debrecen város közönségének évtizedek óta egyre növő, teljes elismerését, mellyel Csurka Istvánnak sok s nagy érdemét honorálja.

Mi is szivesen üdvözöljük a kiváló tanférfiut, diszes kitüntetése alkalmából.

Elitélt szociálisták.

—

Dohánygyári munkàsnők bünpöre.

—

Mi történt a szakegyletben?

—

Törvényszéki főtárgyalás.

— március 21.

(Saját tudósitónktól.) Rendkivül érdekes bünpörben folytatott tegnap tárgyalást a debreceni törvényszék. A bünpör előzménye egy szakegylet belső életébe nyulnak vissza, hol az ott valami nyilvános előadásra összegyülekezett dohánygyári munkásnők igen erélyes tettlegességgel és egyéb ütlegelésekkel tarkitott fogadtatásban részesitették az ott megjelent hatósági kiküldöttet.

Az eset a mult év szeptember 3-án este az ácsok szakegyletében történt. Komlóssy rendőrfogalmazó ugyanis arra járván nagy tömeget látott az utcán és bent az egyletben csoportosulni. Komlóssy ekkor a sarki rendőrt elküldötte a rendőrségi központra, hogy figyelmeztesse arra az ügyeletest, hogy ott valami gyülést tartanak hatósági engedély nélkül.

Simon Miklós alkapitány nyomban elküldötte Nagy Ferenc polgári biztost egy Papp Sándor nevü rendőrrel a szakegyletbe megtudandó, hogy mily irányu gyülés van. ott és van-é hatósági engedély?

Nagy Ferenc meg is jelent a szakegyletbe, hol megtudta, hogy engedély nélkül a dohánygyári munkásnők akarnak valamiféle szervezkedő gyülést tartani.

A polgári biztos erre a gyülés rendezőinek neveit felirta egy papirosra és távozni akart, hogy Simon Miklós kapitánynyal a továbbiak felett intézkedéseket tegyenek meg. — Időközben azonban a hangulat annyira ellene fordult, hogy a nők közül többen rárohantak és ütlegelni, karmolni kezdték, majd pedig mikor a központtól a veszélyes helyzet láttára megerősitést akart kéretni, bezárták egy szobába és addig ki nem eresztették, mig a felirt neveket tartalmazó jegyzéket össze nem tépte és mig az időközben megérkezett Vágó Béla párttitkár, ki különben szintén vádolva van e pörben — erre utasitást nem adott.

A tárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntette cimén ül ma a vádlottak padján mintegy tiz dohánygyári munkásnő, névszerint Bundi Eszter, Tar Erzsébet, özv. Nagy Sándorné, Füzesi Eszter, Karsai Erzsébet, Varga Eszter Szojka Erzsébet, Burai Eszter, Ujlaki Józsefné és Vágó Béla a szociáldemokrata párttitkár, ki az általános kérdésekre előadta, hogy 1881-ben született, felekezetnélküli, nőtlen.

A tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. A közönség számára fentartott padokat zsufolásig megtöltötték szociálista munkások, kik gyakran adtak kifejezést tetszés vagy nem tetszésüknek, minek végre is az elnök vetett véget azzal a figyelmeztetéssel, hogy ha a zajongás ismétlődik, kiüriti a termet.

A tárgyaláson érdekes jelenetekben sem volt hiány. Például mikor az egyik munkásnő azt vallotta, hogy ő nem látott semmit, mert az udvaron állt és az ablakon pedig be sem nézett, Kerekes elnök megjegyezte.

Ugyan, az lehetetlen, hogy be ne nézett volna az ablakon, hallván a bent keletkezett nagy lármát. Utóvégre is a nők nagyon kiváncsiak.

A kihallgatott vádlott erre azt felelte:

— Egészségi szempontból a kiváncsiságot le kell küzdeni. Én ezt az elvet követem.

Dehogy a tárgyalás menetéről hüképet adjunk, sorra vesszük annak egyes részleteit.

A tárgyaláson Kerekes János elnökölt. Szavazó birók Tóby Elek és Üdényi Nándor voltak. A vádat dr. Deésy alügyész képviselte, mig a védelmet dr. Royzwein Jenő Budapest és dr. Strasser Béla látták el.

A bizonyitàs.

Az általános kérdések után a bizonyitási eljárás során a bünczselekmény különböző pontjaira hallgatták ki a vádlottakat. Az összes vádlottak egyenként és együttesen tagadják a terhükre rótt bünczselekményt. Részben azzal védekeznek, hogy a polgári biztos elpáholásának szinhelyén ott sem voltak, vagy pedig azzal, hogy abban részt nem vettek. Megegyezőleg vallják, hogy akkor, mint minden hétfőn este tudományos felolvasást akart tartani Vágó Béla a természettudományokból. Csak igen kevés férfi, de annál több munkásnő volt jelen. Igen fel voltak háborodva a biztos ellen, mert az állitólag felirta feljelentés végett, több jelenlevő nevét, majd pedig, mikor körülvették és követelték tőle a jegyzék megsemmisitését erre a biztos botjával hadonászott. Erre rohantak rá többen és alaposan összekarmolták és megtépászták. De a támadók nem a vádlottak voltak.

Vágó Béla kihallgatása során szintén tagadja a terhére rótt bünczselekményt. Azt mondja, hogy éppen az ő tapintatának köszönhető, hogy nagyobb baj nem éri a tolakodó polgári biztost.

Az elnök erre megjegyezte:

— Csodálom és az ön intelligenciájától fel nem tételeztem, hogy tolakodásnak minősitse egy hatósági közeg eljárását.

Vágó különben határozottan tagadja azt is, mintha kényszeritette volna a biztost a neveket tartalmazó jegyzék megsemmisitésére és arra, hogy feljelentést az esetről ne tegyen.

Ezután *Nagy* Ferenc, a megtámadott biztos mondta el a tényállást. Azt mondja, hogy 25–30-an körülfogták és ütlegelni karmolni kezdték, ugy, hogy 8 napig gyógyuló sérüléseket szenvedett. Azt mondja, hogy Vágó nemhogy csillapitotta volna a jelenvoltakat, hanem még izgatott. Bezárták egy szobába és addig ki sem eresztették, mig a jegyzéket széjjel nem tépte. Szembesitéskor az összes vádlottakban, tagadásuk ellenére felismerte megtámadóit, akik őt ütlegelték. Vallomására kész megesküdni.

Ekkor az egyik védő ügyvéd felmutatott egy orvosi bizonyitványt, hogy az egyik vádlott nem is karmolhatta a biztost, mert nincs is körme. A törvényszék azonban az ellenkezőről győződött meg és igy az orvosszakértők meghallgatását mellőzte, mi ellen a védő semmiségi panaszt jelentett be.

Délután a tanukihallgatásokra került sor. A bizonyitási eljárás után az ügyész hat vádlott ellen elejtette a vádat, igy a vádlottak padján délután már csak Nagy Jánosné, Burai Eszter, Tar Erzsébet és Karsai Erzsébet ültek. Délután Nagy Ferencet meg is eskették vallomására.

Az itélet.

Itéletet a vád és védőbeszédek elhangzása után az esti órákban hozott a törvényszék.

Kerekes elnök az itélet kihirdetése előtt erélyes hangon figyelmeztette a hallgatóságot, hogy a legnagyobb csendben hallgassa végig az itéletet, mert különben teljes szigorral fog eljárni a zajongók ellen.

A törvényszék Tar Erzsébetet és Karsai Erzsébetet a vád és következményei alól felmentette, ellenben *Nagy Jánosné és Burai Esztert hat-hat heti fogházra, Vágó Bélát pedig három hónapi fogházra itélte* — hatóság elleni erőszak cimén.

A törvényszék hosszasan indokolja az itéletet, melyben az ügyész megnyugodott, ellenben a védők fellebbezést jelentettek be.

Az itélet kihirdetése után a megjelent szociálisták és munkások nagy csapatokba összeverődve, izgatottan tárgyalták a szerintük szigoru itéletet.

A közkórház kibővitése.

—

Külön belgyógyászati osztály.

—

A kórházi bizottságnak a közkórhaz kibővitési terveinek felülvizsgálatára kiküldött albizottság tegnap 5 órakor tartott ülést Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt.

Aczél Géza főmérnök bemutatta a terveket, amelyek szerint a férfi- és női belgyógyászat külön emeletes épületet kap 60—60 beteg számára, a sebészeti osztály szintén emeletes lesz 49—49 beteggel, a ragályos betegek osztálya 48—48 beteg számára épül.

A mai hullaházat átalakitják a gépész és fütő lakására, uj hullaházat épitenek; két uj gyermek pavillon lesz 100 ágygyal. Két külön pavillonba helyeztetnek el a csendes és dühöngő betegek; a nem betegek pavillonjának földszintjén a férfi, az emeleten a női betegeket helyezik el. A kórház telke 10 szomszédos telek megvásárlásával fog kibővülni.

A terveket elfogadták, hozzászóltak dr. Ujfalussy József, igazgató, főorvos, Tóth István épitész, dr. Tüdős Kálmán tiszti főorvos és Szilágyi városi épitész. A bizottsági ülés 7 óra után ért véget.

Szinház.

—

Müsor.

Csütörtök „Baccarat" dráma „C" bérlet.

Péntek Lotti ezredesei operette „A" bérlet.

Szombat „A vén baka" népszinmü „B" bérlet.

Vasárnap d. u. „Katalin" operette. Bérletszünet.

Vasárnap este „Cigánybáró" operette. Kis bérlet.

—

* **Fóthy Fridàt,** szintársulatunk kedvenc énekesnőjét nagy ünnepségek közt bucsuztatta tegnap a debreceni közönség. Mikor Lili cimszerepében megjelent a szinpadon percekig tartó tapssal fogadták. Ezüst virágtartót, ezüstasztalt, ezüstkoszorut, két ezüst vázát, igen sok virágot, közte nagy állványt kapott s nyilt szinen, de felvonások után is számtalanszor hivták lámpa elé. —

Férfi-, fiu- és gyermekruhák beszerzésénél legjobb, legolcsóbb legmegbizhatóbb forrás 243

FRANK REZSŐ
Debreczen legnagyobb ruhaáruháza
a Bika szálloda mellett.

Óriási választék!
Feltünő olcsó árak!
Külön mértékszerinti osztály!

Egyszer meg épen öltöző-köpenyben kellett megjelennie a szünni nem akaró tapsokra. — Énekszámait is megkellett ismételnie. Mondanunk is felesleges, hogy erre az ovációkra Fóthy Frida kedves játékával, szépen csengő hangjával s izléses énekelőadásával méltán rá is szolgált. A többi szereplők az ismert jók voltak.

* **Fóti Frida második bucsufellépte.** A nagyközönség óhajtására Fóti Fridát megegyszer üdvözölheti a publikum a debreceni szinházban. Zilahy igazgató ugyanis Fóti Frida kedvenc operettjét tüzte ki ma, csütörtök estére: „A koldusgrófot", melynek fő-női szerepében az idei szezonban először lép fel a távozó müvésznő. — A „Baccarat" előadása későbbre marad.

* **Deésy Alfrèd** bucsufellépte, a társulatnak ez a sok oldalu fáradhatatlan, szorgalmas tagja bucsuzik holnap a debreceni közönségtől. A Lotti ezredesei „Rájah" szerepében. Deésy Alfréd, aki csaknem minden este játszott, valójában megérdemli, hogy bucsuzása feledhetetlen maradjon. A darab szereplői annyiban változnak, hogy a szinigazgatót a távol levő Zilahy igazgató helyett Sarkadi fogja játszani. A többi szereplők maradnak a régiek.

* **Réthy Laura Amerikában.** Az amerikai „Szabadság"-ban olvassuk, hogy New-York egyik legelőkelőbb szinháza, az Irving Place, R. Réthy Laurát primadonnának szerződtette.

* **Almássy Lola nyilatkozata.** Almássy Lola, a debreceni szintársulat volt tagja nyilatkozatot küldött hozzánk, melyben kijelenti, hogy a Kabarett-szinpad kötelékéből kilépett s ujra a komoly müvészet szolgálatába állott. Almássy Lola nyilatkozata szerint a Kabarett-szinpad müsorát nem tartja olyannak, amely az ő ambicióinak megfelelne, különben is több vidéki szinigazgató szerződéssel kinálta meg. — Mindenesetre helyeslendő Almássy elhatározása.

* **Fekete Oszkàr bucsuja.** Fekete Oszkár, szintársulatunk kiváló, nagyon talentumos karmestere, — ki egyébként mint zeneszerző is nagyon népszerü a zenei világban, e hó 25-én bucsuzik, a Milliárdos kisasszony operett bemutató előadása alkalmával. Énekes előadásaink sikerében mindenkor nagy része volt Fekete karmesternek, akinek bucsuja alkalmával a közönség bizonyára élénken fog kifejezést adni elismerésének.

Gyermekhullák a Nagyerdőn.

Titokzatos büntèny.

A doboz rejtelmei.

— március 21.

(Saját tudósitónktól.) Titokzatos és bizonyára borzalmas részletekkel biró büntény nyomára vezette a véletlen a debreceni csendőrséget. A bünténytt ismét az utóbbi időben megdöbbentő számba szaporodó gyermekgyilkosság képezi.

Valószinüleg egy lelketlen anya büntettéről van szó, ki gyermekét valóban megdöbbentő módon pusztitotta el.

Balogh János erdőőr, ki legutóbb a Nagyerdőn teljesitett szolgálatot, tegnap délelőtt rendes körutjában a Sesta-kert és a Nagyerdő összeszögelésénél egy frissen hantolt kis földhányást vett észre.

Csupán kiváncsiságtól ösztökélve széthányta a földrétegeket, mikor nem csekély meglepetésére egy jókora fadoboz tünt elő, alig egy pár centiméternyire elásva a földbe.

A doboz fedelét felnyitva szinte megdöbbent. A doboz 2 egyenlő nagyságu gyermekhullát tartalmazott, melyek fehér vászon darabbal voltak letakarva.

Azonnal jelentést tett a csendőrségen, magával vive a titokzatos dobozt.

A csendőrség nyomozást inditott. — Semmiféle jel nem volt sem a ládán, sem a vászondarabon, mely a holttesteket letakarta.

Jelentést tett aztán a csendőrség az ügyészségnek. A vizsgáló biróság elrendelte a hullák felboncolását. Hoffmann József vizsgálóbiró közbejöttével még a délután folyamán felboncolták Izsó János és Láng Sándor törvényszéki orvosok a hullákat.

A hivatalos orvosi vizsgálat azután megállapitotta, hogy uj szülött iker a két kisded hulla és csak pár órája lehettek a levegőtől elzártan a dobozban, illetőleg a földben elásva.

A nyomozás nagy erélylyel folyik és minden bizonynyal hamarosan fényt derit a titokzatos ügyre és a minden erkölcsi és emberi érzésből kivetkezett tettest kinyomozza.

LEGSZEBB KALAPOK FEKETÉNÉL

Hírek.

A „Debreczen" szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok .. .. lépcső-folyosóján. Telefon 412 .. ..

— **Kinevezés.** A honvédelmi miniszter Dr. Berencsy Zoltán debreceni bábaképezdei segédorvost tartalékos segédorvossá nevezte ki a 2. számu szekerész-ezredhez.

— **Nyugalomba helyezés.** A honvédelmi miniszter Fadgyas István debreceni 3-ik honvédgyalogezredbeli tartalékos hadnagyot a szolgálaton kivüli állományba helyezte.

— **A debreceni főispànok arcképei.** A debreceni főispánok arcképei elkészültek. — Rajzó Miklós festőmüvész tegnap fejezte be Domahidy Elmér volt főispán arcképének ujrafestését. A tanács megbizta Kovács József polgármestert, hogy a képeket a városháza kisebbik tanácstermében helyeztesse el. Ez elhelyezés még e hét során meg fog történni. — A képek egy méter magasak és 60 centiméter szélesek s diszes aranyozott keretbe foglalvák.

— **Szabolcsvármegye az alkotmánybiztositékokért.** Bory Béla debreceni lakos és társai inditványt terjesztettek Szabolcsmegye e hó 26-iki közgyülése elé, melynek megvitatása céljából Nviregyházán e hó 21-én értekezlet lesz. Az inditványozó a következő meghivót bocsátotta ki: Igen tisztelt Uram! Amidőn Ausztriával való gazdasági közösség fentartásának idejéről és módozatairól a két kormány között az egyezség folyamatban van, — amidőn ugyanakkor az alkotmány-biztositékainak megalkotására vonatkozó kérdések is döntés alá kerülnek: lehetetlen, hogy Szabolcsmegye közönsége, amely a multban is tántorithatlan hazafiságát oly impozáns módon igazolta ezen nagy horderejü és Magyarország önállóságát mindenkorra veszélyeztető kérdésben megnyilatkozni elmulasztaná. Éppen azért, ennek keresztül vitele céljából folyó hó 26-án megejtendő rendkivüli törvényhatósági közgyülés elé terjesztendő inditvány tárgyában Nyiregyházán f. hó 21-én d. e. 9 órakor a Korona szálló nagytermében tartandó értekezletre van szerencsém tisztelettel meghivni. Debrecen, 1907. március 16-án. Hazafias üdvözlettel Bory Béla.

— **A homokkerti birtokosság** vasárnap délután szokatlan nagy érdeklődés mellett tartotta meg tisztujitó közgyülését. Megválasztattak általános szótöbbséggel elnökké Jákó Pál, másod elnökké Békéssy András, jegyzővé ifj. Pesti János, pénztárnokká Pajtás István, pénztári ellenőrré Móriez Bertalan, világitási intézővé Jeszkó Mihály. Választmányi tagokká Báthory Gábor, Ecsedi István, Szalontai József, Kelemen Ádám birtokosok. Örökké megválasztattak Balla Mihály és Tikász István. A közgyülés lelkes hangulattal, az uj tisztikar éljenzésével oszlott szét.

— **A hajdumegyei orvosok értekezlete.** Hajdumegye összes orvosai legközelebb nagy értekezletet tartanak Debrecenben. Az orvosok az uj betegsegélyző-pénztári törvény egyes szakaszait vitatják meg. Külön fognak azután ankétezni a debreceni orvosok, végül pedig a megyének s Debrecen városának összes orvosai. — A debreceni orvos- és gyógyszerész-egylet ez üggyel legközelebbi választmányi ülésén fog foglalkozni.

— **A Füredi—Krammer—Benkő hangverseny** iránt, mely e hó 25-én, hétfőn délután 5 órakor lesz a Bikában, nagy és érthető érdeklődés mutatkozik. A müsorszámok egytől-egyig zenei csemegeszámba mennek. Krammer Teréz neve garancia a teljes sikerre. Benkő Miksa az ország első zongoramüvészeinek egyike, a Füredieket dicsérni Debrecenben pláne, felesleges dolog.

— **Tavasz.** Hiába tamáskodnánk benne: az öreg kalendáriom mondja, hogy itt van, megjött a tavasz. Az öreg kalandáriumnak mindig igaza van, higyjük el tehát ezt is neki. És örüljünk. Mert a tavasz jötte mindig örömöt jelentett, az idén pedig, a kinosan hosszu és dermesztő télviz után kettős ez az öröm. Nem nagy baj, hogy pontosan 21-én nem toppant be még minden készséggel a tavasz. Majd kioldja lassankint a tarisznyáját s apránkint kiadogatja köteles járandóságainkat: a napsugarat, ibolyát, rügyeket s no egy kevés esőt is. Fogadjuk el tehát hiteles időjelzőnek, évszakmutatónak a naptárt s lessük türelemmel, mikor ereszkedik le, a hosszu uttól kimerült szárnyakkal, házunk tetejére a gólya. Ma-e vagy holnap?

— **Biharmegye s a debreceni egyetem.** Biharmegye törvényhatósága tegnap foglalkozott Hajdu vármegyének a debreceni egyetem érdekében hozzáintézett átiratával. A szomszéd megye, mivel székvárosa, Nagyvárad szintén óhajtja a harmadik egyetemet, a pártolást kérő átiratot csupán tudomásul vette.

— **Látszik a nyomor.** Ki meri mondani, hogy Debrecenben nincs nyomor? Aki ezt a hitet vallaná, vegyen magának fáradtságot s nézzen ki a főtérre meg a Péterfia-

ROSE DEZSŐ ékszerész
DEBRECZEN, Piacz-utcza, Hungária-kávéház mellett.
Husvéti ajándékok nagy választékban.

utcára, ahol két nap óta a fák hajtásait nyesegetik az erdőmester munkásai. Ott a következő vidám képet szemlélhetik. Az ollós ember fenn nyesi az ágakat; a fa alatt száz rongyos asszony, férfi s gyerek tolong s nézi, lesi, mikor metszette keresztül a fát teljesen az olló? Néha nagy, vastag ág esik le, a rongyos had ettől sem fél, csak áll mozdulatlanul s lesi nyomortól kiégett, fényes szemekkel az ághullást. Az ág bogai, éles végei és tüskéi véresre sebzik a szegény emberek arcát, kezét, de arcukon mégis a nagy boldogság mosolya derengett föl: lesz fájuk. Mindenki karba, ölbe kapott egy rőzsére való kis köteg galyat s botot és szaladt vele haza. Aztán vissza s ujra haza. Harc volt egy-egy ágért s a korzónak részben tollboás, részben cilinderes közönsége nevetve, nagy élvezettel nézte ezt a tragédiának is beillő csoportképet. Még a rendőrségnek is dolga akadt, hogy a fillérnyi értékü galyakért folytatott harcot lecsillapitsa. Bizony, sok a szegény ember Debrecenben. Látszik a nyomor.

— **Talált olvasó.** Barnás gyöngyszemekből összefüzött, kis rézkereszttel ellátott olvasót hagyott valaki a polgármesteri titkári hivatalban. Tulajdonosa ugyanott átveheti a hivatalos órák alatt.

— **Hirtelen halál a rendőrségen.** Ma az esti órákban a bünügyi-osztály tartalékjába beosztott Varga János 24. számu rendőr hirtelen rosszul lett és eszméletlen állapotba esett. Nyomban értesitették a mentőket, de mire azok megérkeztek a szerencsétlen ember meghalt. Halálát állitólag valami szivbaj okozta.

— **Köszönetnyilvánitás.** Nem mulaszthatom el, hogy hálás szivvel köszönetet ne mondjak a Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező közkórház igazgatójának, felügyelőjének, valamint a kezelő és ápoló személyzetnek, azon szives figyelemért, gyöngéd ápolásért, emberszeretetre való bánásmódért, amelyben felejthetlen jó testvéremet részeltetni szivesek voltak és amely körültekintő gondosságban, mint ezt számos esetben tapasztaltam, az összes betegeket általában részesitik. Valóban nem csodálható, ha a betegeket hozzátartozóik teljes megnyugvással bizzák a kórházi vezetők és személyzet kezelésére, tudván, hogy olyan bánásmódban fognak ott részesülni, a mely bárkit kielégithet. Legyen Isten áldása mindnyájukon. Debrecen, 1907. március hó 20. Özv. Vértessy Lajosné.

— **Veszett kutya irtás.** Több izben emlitettük, hogy a Csapókertben a kutyák nagy részén oly foku veszettség mutatkozott, hogy az összes kutyák kiirtását kellett elrendelni. Az irtási munkálatok — dacára a lakosság köreiben mutatkozó ellenkezéseknek — javában folynak,

— **Gyomor- és cukorbetegek figyelmébe.** Glasner udvari szállitó cégtől naponta érkezik friss Graham és Aleuronat kenyér. Mayer Jenő füszer- és csemegekereskedés.

— **Rabok élelmezése.** A debreceni rendőrségi fogházban levő rabok élelmezésére hirdetett nyilvános árlejtést tegnap délelőtt tartotta meg Körner Adolf tanácsnok. Három jelentkező akadt: Adler Ignácné naponkint és adagonkint 29 fillérért, Schwarz Ede 25·8 fillérért, Nagy István 25 fillérért hajlandó élelmezni a rabokat. A beérkezett ajánlatok fölött ma dönt a tanács.

* **Köszönetnyilvánitás.** Azon alkalomból, hogy a Debrecenben különböző iparágakban való kiképzés céljából elhelyezett szegénysorsu székely fiuk felruházására az üzletévi eredményből a Debreceni Első Takarékpénztár 100, a Takarék és Hitelbank 20, az Első magyar általános biztositótársaság 25 koronát adományoztak a debreceni Székely Társaság nevében hálás köszönetet mondok. Székely Ferenc üzletvezető alelnök.

x **KOMÁROMI M.** hangszerüzlete Piac-utca 63. szám alatt feloszlik. Engedélyezett végkiárulás. Zongora, cimbalom és az összes hangszerek még saját áron alól is eladatnak, részletfizetésre is. Ragadja meg mindenki e ritka alalmat. Az üzlet áthelyeztetik Budapestre. Fióküzlet Szegeden.

x **Ladstatter-féle eredeti női modell kalapok megérkeztek. — Kapható egyedül Aszmann Ferenc uri divatüzletében. Debrecen Piac-utca 27. Városi bérház.**

x **A központi cipő- és kalap áruház telefon száma 435.**

x **Eredeti husvéti öntözők és tojások Mentze áruházában a legolcsóbbak.**

x **Ötöt egy csapásra világhirű egérfogó, darabja 60 fillér Mentzénél Kossuth-u. 4.**

THE CASTLE MAKE MFG CO
NYAKKENDŐK
KIZÁRÓLAG FEKETÉNÉL.

Mulatságok.

A Kossuth-dalkör folyó hó 24-én tartja ez évben első dalestélyét a „Bika“ vendéglő disztermében, válogatott müsorral. A népszerü dalestély iránt igen élénk érdeklődés nyilvánul. A müsor a következő: 1. Nyitány. Előadja Kiss Béla zenekara. 2. Kossuth-dal, id. Abrányi Kornéltól. Előadja a dalkör. 3. Szavalat. Előadja Böszörményi Imre ev. ref. tanitó. 4. Estét harangoznak... népdal egyveleg. Hoppe Rezsőtől. Előadja a a dalkör. 5. Hegedü szóló. Előadja Kerekes István, zongorán kiséri Sajó Antal. 6. Csatadal, Huber Károlytól. Előadja a dalkör. — Müsor után tánc lesz.

Vendéglősök, kávések mulatsága.

— március 21.

A tavalyi fényes sikerhez hasonló kiváló eredmény mellett tartották meg minden tekintetben pompásan sikerült igen előkelő mulatságukat a debreceni vendéglősök, kávések stb. ipartársulatának és a debreceni Pincérbetegsegélyző Pénztár tagjai a Bika szálloda disztermében.

A mulatság sikere dicséri az egész rendezőséget, amely élén az agilitásáról ismert, népszerü Hauer Bertalannal és a pincérek érdekeiért mindenkor sikra szálló Rosenberg Simonnal mindent elkövetett a siker érdekében.

A mulatságot hangverseny előzte meg. Kiss Béla értékes klasszikus nyitánya után Szathmáry Zoltán titkár olvasta fel Ábrahám Dezső dr. országos képviselő „Régi vendégségek“ c. sikerült csevegését.

Zilahy Gyula vérvörös ördögjelmezben pompás bohóságot adott elő, Ternyey Lajos pedig kacagtató monológot. Sarkady Vilmos az ő nagy bohém kupléiból adott elő többet, közkivánatra még meg is kellett toldania azokat egy-két számmal. Zilahyné S. Vilma az ő gyönyörü hangján énekelt viharos tetszés mellett.

A müsort Munkácsy János hegedüművész müvészi hegedüszámai zárták be. Neki is meg kellett toldania a müsorszámot. Az izléses zongorakiséretet Fekete Oszkár látta el.

A hangversenyen jelenvoltak:

Asszonyok: Hauer Bertalanné, Rosenberg Simonné, Róth Antalné, dr. Rózsa Mórné, Turai Frigyesné, Rózsa Lajosné, Zilahy Gyuláné, Gömöry Lipótné, Glück Adolfné, Gischer Mórné, Spuller Ferencné, Fésüs Lajosné, (Hortobágy) Röllik Edéné, Ötvös Bálintné, Mihály Ferencné, Fürszt Béláné, Medgyaszay Sándorné, Schvechar E.-né, Schvarcz Dánielné, Ozanics Sándorné, Rósner Mártonné, Madarász Lajosné, Weisz Eltásné, Márkus Jenőné, Bócs Lajosné, Mihály Istvánné, Szemere Dánielné, Munkácsy Jánosné, Sarkady Vilmosné, özv. Kardosné, Törő Imréné, Szépe Lajosné, Deutsch I.-né, Babiska Józsefné, Ullmann Károlyné, Pintér Jenőné, Stark Mórné, Scrinál Margit, Neumáyer Jánosné, Juhász Józsefné, Dankó Józsefné, özv. Onoffy Józsefné, Papp Istvánné, Gelbmann Józsefné, Farkas Béniné, Schaff Jánosné, Dihen Jánosné, Koritnik Károlyné, Aqurt Antalné, Grossz Jenőné, Freidenfeld Rudolfné, Hajnal Gyuláné, Fekete Oszkárné, Karacs Imréné, Kőhn Vilmosné Németh Tituszné, Neumájer Ferencné.

Leányok: Schwarcz Fánika, Fischer Szerénka, Vida Ilonka, Karacs Ilonka, Hauer Mariska, Szerényi Irénke, Rózenberg Zsófika, Rózner Ilonka, Rózner Gizike, Madarász Rózsika, Weisz Janka, Gály Tercsike, Szemere Erzsike, Rózsa Irénke, Deutsch Margitka, Ullmann Ágneske, Ullmann Margitka, Szilágyi Esztike, Dankó Paula, Farkas Bella, Salgó Anna, Freidenfeld Annuska, Freidenfeld Rózsika, Kőhn Etuska, Rózsa Ilonka.

Müsor lezajlása után tánc következett, mely kitünő jókedv mellett reggelig tartott.

Távirat és telefon.

A kiegyezési tanácskozások.

Budapest, márc. 20. A miniszterelnökségi palotában fél 11 órakor megjelentek Beck báró miniszterelnökkel, élükön az osztrák szakminiszterek, akik a magyar szakminiszterekkel azonnal megkezdték a tanácskozást. Tizenegy órakor a szakelőadókat is bevonták a tanácskozásba, mely a délutáni órákba nyult be. A kormány tagjainak délután a Kossuth ünnepségen való részvétele folytán a tanácskozkozást félbeszakitották.

Budapest, március 20. A kiegyezési értekezlet a miniszterelnökségi palotában az illetékes miniszterek, államtitkárok, szakelőadók részvételével délután 4 órától esti 9 óráig tartott. Az értekezleten letárgyalták a fogyasztási adók és a vasuti tarifák kérdését. A szakelőadók eltávozása után a két miniszterelnök és a gazdasági miniszterek esti 10 óráig maradtak együtt s összegezték a tárgyalások eredményeit. Az osztrák miniszterek már holnap Bécsbe utaznak, egyedül Beck báró marad Budapesten s Wekerlével holnap ujra megbeszélik az eddigi tárgyalások eredményét.

Tisza beszélt.

Budapest, március 20. Biharvármegye óriási érdeklődés mellett ma tartotta meg közgyülését. Győrvármegyének átirata kapcsán, mely a kormány üdvözlését inditványozza — Tisza is felszólalt — Tisza István kijelenti, hogy elért eredményekért szivesen üdvözölné a kormányt, de majd csak a jövőben

Olympi-estély ma délután 5 órakor a „Bika“ disztermében.

elkövetkezhető esetleges sikerek után tartja fenn azt. A nagy figyelem között elhangzott beszéd után a közgyülés 133 szóval, 61 ellenében azt határozta, hogy a kormányt nem üdvözli.

Riadalom a tőzsdén.

Budapest, március 20. Ma délután a tőzsdén arra az alaptalan hirre, hogy Wekerle lemondott, óriási kavarodás támadt. A magyar hitelrészvény 802·50-ről 798-ra esett. Általában a magyar értékekben hirtelen nagy volt a kinálat.

Kossuth halálának évfordulója.

Budapest, március 20. A függetlenségi párt ma, Kossuth halálának évfordulóján emléklakomát ült, melyen megjelentek Kossuth, Apponyi és Günther miniszterek is. Az ünnepi beszédet a Kossuth-serleggel kezében gróf Batthyányi mondotta. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az összes jelenlevők lelkesülten énekelték el a Kossuth-nótát.

A romániai zsidómészárlás.

Csernovitz, március 20. A romániai parasztlázadás okairól a következőket jelentik:

Mig a parasztok a további években igen olcsó pénzért kisebb telkeket bérelhetnek a földbirtokosoktól és azoknak a jövedelméből megéltek, fokozatosan beállott az az állapot, hogy a földbirtok drágulása, mely a legutóbbi időben hallatlan mérveket öltött, a parasztokra nézve a versenyt teljesen lehetetlenné tette. A bojárok, kik Bukarestben henye életet élnek, mosolyogva nézik, hogy veszik el a zsidóbérlők a birtokok bérösszegét, hogy a bérletektől el ne essenek és mentől több bérletet ragadhassanak magukhoz. A mozgalom az Aldunánál kezdődött és immár az egész oláhságra kiterjedve, roppant nagy mérveket öltött. Ismételve összeütközések támadtak a zavargó parasztok és a katonaság között. A katonaság sok esetben gyengének bizonyul, mert a parasztok nem akarnak testvéreik ellen eljárni. Borzasztó pusztitást vittek véghez a parasztok Malhalgijban. Számos nyárilakot elpusztitottak, köztük Melner gazdag földbirtokos palotáját, melynek gyönyörü berendezése romokban hever. Az értékpapirokat a parasztok összetépték, nyilván azért, mert a pénzértékét nem ismerik. A halottak és sebesültek száma igen nagy.

Berlin, március 20. Az itteni tőzsdére érkezett magántáviratok szerint a román kormány el van készülve egy óriási agrár forradalomra. A zavargások átcsapnak mindenfelé. A katonaság sok helyen megtagadja az engedelmességet. A lakosság a határokra menekül.

FÉRFI- ES FIU-
KALAPOK
nagy választékban
BÉKÉS LAJOS
uri divat üzletében.

Törvényszék.

§ **Gondnokság.** A debreceni kir. törvényszék Majir Bálint téglási lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Nagyon nehéz

de nem teljesen lehetetlen oly szert találni, mely gyermekek részére épp oly megbizható és eredményes hatásu, mint a gyógycsukamájolajból alphosphorsavas mész és nátron hozzáadásával készülő SCOTT-fele EMULSIO; mert a SCOTT-féle EMULSIO a fiatal szervezetbe uj erőt vezet és átsegiti a fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A SCOTT-féle EMULSIO egyuttal jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legcsekélyebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobn sikerrel használható. A SCOTT-féle EMULSIO sokkal jobb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

Scott-féle Emulsió

minden gyógyszertárban kapható.

Egy eredeti üveg ára 3 korona 50 fillér.

Kereskedők és iparosok figyelmébe

—

Kórházi ruhanemüek és talpfa szállitása. A cs. és kir. 2. és 4-ik hadtest kórházi felszerelési cikkeire vonatkozó árlejtési hirdetmény a Budapesti Közlöny március 2-iki, a korneuburgi tábori vasut talpfa szükségleteire vonatkozó hirdetmény pedig a Budapesti Közlöny március 7-iki számában jelent meg. Erről a kereskedelmi miniszter ur ezen uton értesiti az érdekelteket.

Ruhaszállitás a lótenyésztő katonaságnak. A földmivelési m. kir. miniszter a lótenyésztési katonai legénység ruhaszükségletét, nevezetesen 600 darab ujjas, 600 darab nadrág, 350 méter szürhöz való anyag, 120 méter kankóhoz való anyag, 100 darabb szürhöz felszerelési kellék és 100 darab kankóra hirdet pályázatot. Az ajánlatok április 15-ig nyujtandók be a földmivelési miniszterhez. Bővebb felvilágositás a keresk. és iparkamaránál nyerhető.

Kiállitás Antwerpenben. Antwerpen kereskedői és iparosai 1907 május—szeptember hónapban évről-évre ismétlődő ipari, kereskedelmi és földmivelési vásárkiállitást rendeznek. — Ezek a kiállitások tulajdonképen nagy nemzetközi vásárok jellegével birnak, melyeken a fősuly a kereskedelmi cél elérésére van fektetve. Ezt az érdekes modern kiséretet ajánljuk az érdekeltek figyelmébe. Részletek iránt felvilágositást a debreceni kereskedelmi és iparkamara nyujt.

—

A debreczeni keresk. és ipar kamara 1907 évre, a rendszeresitett iskolai, tanulmányuti ösztöndijakra, munkásjutalmakra következő pályázat hirdette ki:

1. Két, egyenkint 200 koronás tandijmentességi kedvezményre a debreceni felső kereskedelmi iskolánál.

Határidő: 1907. julius 15.

Aprilis elsejével

uj előfizetési ciklus kezdődik a

„DEBRECZEN“

korán reggel megjelenő napilapra.

Előfizetés egy hóra 1 korona.

Előfizethetni Arany János-utca 2., födszint 2. ajtó.

A végrendelet titka.

— **Regény.** — 40

Megnézte kerek szemüvegén át egy párszor a fiatal embert, aztán vizsgálatát befejezvén:

— Ön Gouérin ur? — kérdé csengő hangján a kis leány nagybátyja, óvatosságból elnyomni igyekezve hangjának tiszta csengését.

— Igen, uram! És maitre Cheveau, barátainak egyike, azt hiszem, egy ajánlólevelet adott át nekem a számára.

— Pompás!... majd elolvasom.

Sarrazin ur átfutotta a levelet, mialatt Joconda kisasszony leültette Róbertet.

— Ezek szerint, uram, ön, mint du Coudray grófnő rokona jött hozzám, — mondá Sarrizon ur.

— Uram, a grófné nagybátyámnak volt a nővére és következőleg nekem nagynénám, — felelte Róbert; másrészt bevallom az igazat, azért jöttem ide, mivel a jegyző Párisban kerestetett; mert nem tudom valóban, hogy van-e nekem a legcsekélyebb jogom is erre az örökségre, melyet ettől a rokonomtól örököltem, kit soha életemben sem láttam.

— Ő is Guérin-leány volt, — mondá Sarrazin ur, — eszerint rendben volnánk a dologgal, melyet polgármesteri minőségemben én elevenitettem fel. — Ma érkezett meg?

— Igen, uram és miután tudakozódtam a „Fehér hattyu“ fogadósától, közvetlen ön után jöttem meg.

— Jó! helyesen cselekedett! majd elhelyezik a podgyászát is. — Joconda, — fordult hugához a polgármester, — mondd Jancsinak, fogjon a kocsiba.

(Folyt. köv.)

Kiadja: **a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.**

Eladó ház és föld.

A Széchenyi-utca 49. számu ház, 5 hold 527 □ öl cserei kaszáló a köves ut mellett, 16 hold majorsági föld a monostorpályii uton levő vámházon belől, a köves ut mellett. A Tócós-kertben, a főbejáró uton jobbról, 75-ik számu díszkert gyümölcsössel és szőlőföldde l.

A majorsági-, valamint a tócóskerti földek parcellázásra is alkalmasak.

Értekezhetni Széchenyi-utca 49. szám alatt a tulajdonossal. 265

A közelgő izr. husvéti ünnepekre

üveg-, porcellán-, zománcozott edényeket mindenféle evőeszközöket ajánl

Kaszanyitzky Endre

Debrecen, Piac-u, 57. sz. 270

Otthonát kellemessé teheti! ha reklám fonográfot vesz **4 frt. 50 kr.**-tól feljebb.

Minden géphez egy próbahenger

INGYEN.

MIHÁLY SÁMUEL Debreczen, Piacz-utcza 30.

Könyvnyomda és papirkereskedés. 242

Akik magukat fáradtnak és kimerülteknek érzik, akik idegesek és erőtlenek, azoknak a 69

Sanatogen

életkedvet és életerőt ád, több, mint 3000 tanár és orvos elsőrendü javallása. Kapható a gyógyszertárakban és drogueriákban. Brosurát ingyen és bérmentve küldenek:

BAUER és Társa

S. W. 48. és a vezérképviselőség Brady C. Wien I.

Kitünő minőségü

pörkölt

Kávé,

mely izre, aromára és zamatra felülmulhatlan, naponta friss pörkölés kapható 24

Félegyházi János

motorüzemü kávépörköldéjében

Piacz- és Miklós-utcza sarok.

Itt van a tavasz

kezdete.

A legujabb divatu nap- és esőernyők a legjobb és legtartósabb kivitelben a legolcsóbb árak mellett csakis

Merkler Soma

saját készitményű esernyőgyárában

Piacz-utcza 43. szám.

206.

Akinek kiadó lakása van, aki lakást keres, tegyen közzé egy kishirdetést a „DEBRECZEN"-ben.

A Harmat-Créme

arczszépitő és bőrápoló kenőcs. mely **teljesen ártalmatlan és sem higanyt, sem olmot nem tartalmaz,** a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát, (mitesser) s bőrbajokat. Kisimitja a ránczosodni kezdő arczbőrt s **azt fehéré, üdévé teszi.** — **Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az** arczra. Nem zsiroz, tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Créme 1 K.

Készitőhely s főraktár

Mihalovics Jenő gyógytára

Debreczen, Fópiac 31., városházzal szemben. 22

מצוה

Van szerencsém a n. é. pászkafogyasztó közönséget értesiteni, hogy a debreceni izr. hitk. bizalmával a kézi- és gép pászkasütést

Hatvan-utca 35. sz. alatt

megkezdtem, melyre a n. é. fogyasztóközönség bizalmát kérve, maradtam tisztelettel

Grünfeld Ferencz. 233

Árverési hirdetmény.

Alulirott kir. közjegyző közhirré teszem, hogy **Schwarzburg & Co.** cönwérni czég megkeresésére, az általa **Deutsch Albert és fia** czég részére szállitott, de át nem vett 70 zsák = 35 métermázsa vetni való répamagot a debreczeni közraktár üzleti helyiségében **f. évi március hó 22. napján, délután 3 órakor** nyilvánosan elárverezem, a kikiáltási áron alul is.

Debreczen, 1907 március 19.

Lestyán Adorján,

269 kir. közjegyző.

WIDDER-féle Reumaszesz vagy Erőfluid biztos s kiváló hatásu a test bárminemü csuzos bántalmai, u. m. köszvény, csuz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen. Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültebb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasitással 1 korona, erősebb üveg 2·40 korona. Főraktárak Budapesten: Török József ur gyógyszertárában, Király-utca 12., Andrássy-ut 26. és Dr. Egger A. ur gyógyszertárában, Váci-körut 17. szám, ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszertárában, valamint a készitő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél,

SÁTORALJA-UJHELY.

Ugyszintén Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits Jenő és Grósz Nagy Ferenc gyógyszerészeknél. 82

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. Kairói aranyérem 1895. Londoni aranyérem 1896.

A közelgő

izr. husvéti ünnepekre

üveg és porczellán

edényeket

és mindenféle evőeszközöket ajánl

Blattner József

Debreczen, Csapó-utcza 1.

Képkeretezéseket és üvegezési munkákat a legszebb kivitelben és jutányosan eszközöl. 228

László Zsigmond

állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosit helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védőojtásokat, heréléseket, tuberkulinozási eljárásokat, állatbiztositásokat, állat állományok rendszeres évi felügyeletét, kosmetikai operatiokat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Modern lakóházak, villák

valamint egyéb

épületek tervezését

és felépitését, művezetést, épületbecslést stb. vállal,

Pavlovits Károly

21 **műépitész**

Debreczen, Kossuth-utca 26. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Veszek fél és 1 literes használt üvegeket bármily mennyiségben. **Békés Emil,** Vörösmarty-utca 1. 263

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Gouwérirozást 3 krajcártól kezdve elvállal **Rózsa Ignátz** női felöltő- és kalap-áruháza, Debreczen, Kistemplombazár. 53

Ajándéknak alkalmas imakönyvek és zsoltárok, díszművek, képes levelező-lap, bélyeg- és emlék-albumok, csinos kivitelű iestő dobozok nagy választékban szolid árakon

Harmathy

könyvüzletében 52

kaphatók

Füvészkert-utca 14.

Husvéti képes-lapok óriási választékban leszállitott áron!

Lapelárusitók, fiuk, asszonyok, férfiak ujságárulásra felvétetnek a „DEBRECZEN" kiadóhivatalában Arany János-utcza 2. szám.

Lakás kerestetik. Két szobás lakás előszobával május 1-re kerestetik. Értekezhetni Eötvös-u. 10. sz. a.

Eladó ingatlanok. Széchenyi-utcza 50. szám és Arany János-utca 59. szám alatt fekvő két ház, mintegy 5000 korona bérjövedelemmel 60,000 koronáért örökáron eladó. A vételárból egyelőre 10,000 korona fizetendő, a többi pedig 4 év alatt 6 százalék kamat mellett részletekben is törleszthető. — Tócóskert II. járás, 60. szám alatti ház — két magas, uj kerítéssel — 2200 koronáért részletfizetésre is eladó. — Értekezhetni Arany János-utca 59. sz. a. a tulajdonoseal. 214

Villamos világitás,

villámháritók, villamos házi csengők, házi és magán telefonok, berendezések és javitások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerüen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készit és javit a legkomplikáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,

„Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalat." Kossuth-utca 1.

Harisnyakötő iparvállalat. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik. Benyáts Emilnél, Debreczen, Tisza-palota 54

Köszvény! ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendeli betegeinek a hires

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert. egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k. 65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérméntve utánvéttel.

Egyedüli készitő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerész Debreczen. 11

Csuz!

Ha köszvényben, reumában, ischiásban ●○● szenved, — vegyen egy üveg ●○●

Dr. FLESCH féle 557

KÖSZVÉNY-SZESZT,

mely csuszt, köszvényt, reumát, kéz-, lábhát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyit. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető. Kapható **dr. Flech E. M. „Magyar korona"** gyógyszertárában, Győr, Baross-ut 24. sz. — Másfél deczilitéres üveg ára 2 kor. Huzamosabb használatra való „Családi" üveg ára 5 kor., 3 kis vagy 2 „Családi" üveg rendelésnél már bérmentve utánvéttel küldjük.

VÁMOSER ÖDÖN

arcképfestő, fényképnagyitási, fotoemail és fényképészeti művállalata

Debrecen, Piac-utca 81. szám (Geiger-palota)

Ajánlja a modern technika vivmányaival felszerelt művállalatát, melyben létező szakba vágó munkák, u. m.: aquarel, pastel, olajfestések, nagyitások hallatlan olcsó árakon, a legkisebb régi kép után is életnagyságig művészi kivitelben készittetnek.

Különlegesség fotoemail medalionokban!

Műtermen kivül eszközöltetnek: tájkép-, műépitő-, interieur-, csoport- és pillanat-, sportfelvételek. Műtermem egész nap nyitva, vasár- és ünnepnapokon is. Időjárás nem befolyásolja a felvételeket. Családi csoportkép és gyermekfelvételekre a legnagyobb gond fordittatik.

Teljes tisztelettel **Vámoser Ödön.**

Üzleti elvem: Jóból a legjobbat kevés pénzért!

247

Tavaszi női divatujdonságok.

Szines és mintázott kosztüm- és divat-kelmékből gyönyörü választékot tartunk. Angol és francia Bluzszövetek a legujabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és szines divatnapernyőkből remek választék. Állandó nagy raktár Fekete gyászkelmékből

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon-, divat- és szönyegáruházában. Mintákkal kivánatra készséggel szolgálunk. 198

Mintagyüjteménnyel kivánatra szivesen szolgálunk.

Tavaszi kosztüm-szövetek,

Bluz-kelmék, Delinek, Bluzselymek órási választékban érkeztek

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utcza 5.

Mintagyüjteménnyel kivánatra szivesen szolgálunk.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOM BAZÁR.

Menyasszonyi kelengye
Női divat szövetek
Velezek — Selymek

Óriási szőnyegraktár

20 **!! Linoleum !!**

ELSŐ RENDÜ

lóhere-mag, lucerna-mag eredeti quedinburgi répamagvak, komócsin fümag, csibehur, bükköny-mag, hanna-árpa jutányos áron kapható 260

Holländer Adolf és Fiai cégnél

DEBRECZEN, Piac-utca 28. szám.

Nyomatott Debreczen szab. kir. város könyvnyomda vállalatánál.